

Wtorek, 26 marca 2019 r.

I

(Rezolucje, zalecenia i opinie)

REZOLUCJE

PARLAMENT EUROPEJSKI

P8_TA(2019)0239

Prawa podstawowe osób pochodzenia afrykańskiego

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 26 marca 2019 r. w sprawie praw podstawowych osób pochodzenia afrykańskiego i czarnoskórych Europejczyków w Europie (2018/2899(RSP))

(2021/C 108/01)

Parlament Europejski,

- uwzględniając Traktat o Unii Europejskiej (TUE), w szczególności motyw drugi oraz czwarty do siódmego jego preambuły, a także jego art. 2, art. 3 ust. 3 akapit drugi i art. 6,
- uwzględniając art. 10 i 19 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE),
- uwzględniając Kartę Praw Podstawowych Unii Europejskiej,
- uwzględniając dyrektywę Rady 2000/43/WE z dnia 29 czerwca 2000 r. wprowadzającą w życie zasadę równego traktowania osób bez względu na pochodzenie rasowe lub etniczne ⁽¹⁾,
- uwzględniając dyrektywę Rady 2000/78/WE z dnia 27 listopada 2000 r. ustanawiającą ogólne warunki ramowe równego traktowania w zakresie zatrudnienia i pracy ⁽²⁾,
- uwzględniając decyzję ramową Rady 2008/913/WSiSW z dnia 28 listopada 2008 r. w sprawie zwalczania pewnych form i przejawów rasizmu i ksenofobii za pomocą środków prawnokarnych ⁽³⁾,
- uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/29/UE z dnia 25 października 2012 r. ustanawiającą normy minimalne w zakresie praw, wsparcia i ochrony ofiar przestępstw oraz zastępującą decyzję ramową Rady 2001/220/WSiSW ⁽⁴⁾,
- uwzględniając drugie Badanie Unii Europejskiej na temat mniejszości i dyskryminacji (EU-MIDIS II) opublikowane w grudniu 2017 r. przez Agencję Praw Podstawowych Unii Europejskiej (FRA) oraz sprawozdanie FRA na temat dyskryminacji rasowej i przemocy na tle rasowym, których doświadczają osoby pochodzenia afrykańskiego i czarnoskórzy Europejczycy w UE ⁽⁵⁾,

⁽¹⁾ Dz.U. L 180 z 19.7.2000, s. 22.

⁽²⁾ Dz.U. L 303 z 2.12.2000, s. 16.

⁽³⁾ Dz.U. L 328 z 6.12.2008, s. 55.

⁽⁴⁾ Dz.U. L 315 z 14.11.2012, s. 57.

⁽⁵⁾ „Being Black in Europe” („Być czarnoskórym w Europie”), listopad 2018 r., sprawozdanie zawierające wybrane wyniki badania EU-MIDIS II.

Wtorek, 26 marca 2019 r.

- uwzględniając swoją rezolucję z 1 marca 2018 r. w sprawie sytuacji w zakresie praw podstawowych w Unii Europejskiej w 2016 r. ⁽¹⁾,
 - uwzględniając utworzenie w czerwcu 2016 r. Unijnej Grupy Wysokiego Szczebla ds. Zwalczania Rasizmu, Ksenofobii i Innych Form Nietolerancji,
 - uwzględniając kodeks postępowania dotyczący zwalczania nielegalnego nawoływania do nienawiści w internecie, uzgodniony 31 maja 2016 r. przez Komisję oraz wiodące przedsiębiorstwa z branży IT, a także inne platformy i firmy zarządzające mediami społecznościowymi,
 - uwzględniając zalecenie ogólne Komitetu ONZ ds. Likwidacji Dyskryminacji Kobiet nr 34 z 3 października 2011 r. w sprawie dyskryminacji rasowej osób pochodzenia afrykańskiego,
 - uwzględniając rezolucję Zgromadzenia Ogólnego ONZ nr 68/237 z 23 grudnia 2013 r., w której ogłoszono dekadę 2015–2024 Międzynarodową Dekadą Osób Pochodzenia Afrykańskiego,
 - uwzględniając rezolucję Zgromadzenia Ogólnego ONZ nr 69/16 z 18 listopada 2014 r. zawierającą program działań służących realizacji programu Międzynarodowej Dekady Osób Pochodzenia Afrykańskiego,
 - uwzględniając deklarację durbańską i program działań Światowej Konferencji przeciwko Rasizmowi z 2001 r., w których przyznano, że osoby pochodzenia afrykańskiego od wieków doświadczają rasizmu, dyskryminacji i niesprawiedliwości,
 - uwzględniając ogólne zalecenia polityczne Europejskiej Komisji przeciwko Rasizmowi i Nietolerancji (ECRI),
 - uwzględniając zalecenie Komitetu Ministrów Rady Europy z 19 września 2001 r. w sprawie europejskiego kodeksu etyki policyjnej ⁽²⁾,
 - uwzględniając komentarz Wysokiego Komisarza Rady Europy ds. Praw Człowieka z 25 lipca 2017 r., zatytułowany: „Afrophobia: Europe should confront this legacy of colonialism and the slave trade” [Afrofobia: Europa powinna zmierzyć się ze spuścizną kolonializmu i handlu niewolnikami],
 - uwzględniając Protokół nr 12 w sprawie niedyskryminacji do Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności,
 - uwzględniając skierowane do Komisji pytanie dotyczące praw podstawowych osób pochodzenia afrykańskiego i czarnoskórych Europejczyków w Europie (O-000022/2019 – B8-0016/2019),
 - uwzględniając art. 128 ust. 5 i art. 123 ust. 2 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że termin „osoby pochodzenia afrykańskiego” może być stosowany wymiennie z terminami „Afro Europejczycy”, „Afrykańscy Europejczycy”, „czarnoskórzy Europejczycy”, „Afrokaraimowie” lub „czarnoskórzy Karaibowie” i odnosi się do osób pochodzenia afrykańskiego urodzonych lub mieszkających w Europie lub będących obywatelami europejskimi;
- B. mając na uwadze, że terminy „afrofobia” i „rasizm wobec osób czarnoskórych” odnoszą się do konkretnej formy rasizmu (w tym wszelkich aktów przemocy lub dyskryminacji) wynikającego z historycznych nadużyć i negatywnych stereotypów, i prowadzącego do wykluczenia i dehumanizacji osób pochodzenia afrykańskiego; mając na uwadze korelację tego zjawiska z historycznie represyjnymi strukturami kolonialnymi i transatlantyckim handlem niewolnikami, uznaną przez Wysokiego Komisarza Rady Europy ds. Praw Człowieka;
- C. mając na uwadze, że według szacunków w Europie mieszka około 15 mln osób pochodzenia afrykańskiego ⁽³⁾, należy jednak zauważyć, że dane na temat równości w państwach członkowskich UE nie są gromadzone systematycznie i nie bazują na samookreśleniu danej osoby, a ponadto często nie uwzględniają potomków migrantów ani migrantów w co najmniej trzecim pokoleniu;

⁽¹⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2018)0056.

⁽²⁾ https://search.coe.int/cm/Pages/result_details.aspx?ObjectID=09000016805e297e

⁽³⁾ Zob. Europejska Sieć Przeciwko Rasizmowi (ENAR), „Afrophobia in Europe. ENAR Shadow Report 2014–2015” [Afrofobia w Europie. Raport alternatywny ENAR za lata 2014–2015] z 2015 r., dostępny pod adresem: http://www.enar-eu.org/IMG/pdf/shadowreport_afrophobia_final_with_corrections.pdf

Wtorek, 26 marca 2019 r.

- D. mając na uwadze, że FRA wykazała, iż mniejszości pochodzące z Afryki Subsaharyjskiej są w Europie szczególnie narażone na rasizm i dyskryminację we wszystkich sferach życia ⁽¹⁾;
- E. mając na uwadze, że według drugiego Badania Unii Europejskiej na temat mniejszości i dyskryminacji przeprowadzonego niedawno przez FRA ⁽²⁾ młodzi respondenci pochodzenia afrykańskiego, w wieku od 16 do 24 lat, w okresie 12 miesięcy przed badaniem częściej niż starsi doświadczali napastowania motywowanego nienawiścią (32 %), a napastowanie w internecie najczęściej dotyka młodych respondentów – jego częstotliwość maleje z wiekiem;
- F. mając na uwadze, że historia niesprawiedliwości wobec Afrykańczyków i osób pochodzenia afrykańskiego – w tym historia niewolnictwa, robót przymusowych, apartheidu, rzezi i ludobójstw popełnionych w związku z kolonializmem europejskim i transatlantyckim handlem niewolnikami – przeważnie nadal nie została uznana ani rozliczona na szczeblu instytucjonalnym w państwach członkowskich;
- G. mając na uwadze, że dyskryminujące wyobrażenia utrzymujące się w niektórych tradycjach w całej Europie, w tym stosowanie makijażu typu „blackface” w przedstawieniach osób czarnoskórych, podtrzymują głęboko zakorzenione stereotypy dotyczące osób pochodzenia afrykańskiego, co może potęgować dyskryminację;
- H. mając na uwadze, że należy przyjmować z zadowoleniem i wspierać ważną pracę krajowych organów ds. równości oraz europejskiej sieci krajowych organów ds. równości (Equinet);
- I. mając na uwadze, że w corocznym sprawozdaniu Biura Instytucji Demokratycznych i Praw Człowieka (ODHIR) OBWE na temat przestępstw z nienawiści ⁽³⁾ wskazano, że osoby pochodzenia afrykańskiego często padają ofiarą przemocy na tle rasowym, lecz w wielu państwach brakuje pomocy prawnej i wsparcia finansowego dla ofiar, gdy wracają do zdrowia po brutalnych atakach;
- J. mając na uwadze, że na rządach spoczywa główna odpowiedzialność za praworządność i prawa podstawowe obywateli, a zatem także za monitorowanie przemocy, w tym przemocy wynikającej z afrofobii, a także za zapobieganie tej przemocy i ściganie sprawców;
- K. mając na uwadze, że dostępnych jest niewiele danych na temat dyskryminacji rasowej w systemie edukacji; mając jednak na uwadze, że dowody wskazują, iż dzieci pochodzenia afrykańskiego dostają w państwach członkowskich gorsze oceny w szkole niż ich biali koledzy i znacznie częściej przedwczesnie kończą naukę ⁽⁴⁾;
- L. mając na uwadze, że dorośli i dzieci pochodzenia afrykańskiego są bardziej podatni na zagrożenia w aresztach policyjnych, gdzie odnotowano wiele przypadków przemocy i ofiar śmiertelnych; mając na uwadze rutynowe profilowanie rasowe, dyskryminacyjne praktyki zatrzymywania i przeszukiwania oraz inwigilację w kontekście nadużywania władzy w egzekwowaniu prawa, zapobieganiu przestępczości, zwalczaniu terroryzmu lub kontroli imigracji;
- M. mając na uwadze, że istnieją środki odwoławcze na wypadek dyskryminacji, ale potrzebna jest zdecydowana i ukierunkowana polityka, by zmierzyć się z rasizmem strukturalnym, którego doświadczają w Europie osoby pochodzenia afrykańskiego, w tym w zatrudnieniu, edukacji, opiece zdrowotnej, sądach karnych, a także w odniesieniu do udziału w życiu politycznym oraz do wpływu polityki i praktyk dotyczących migracji i azylu;
- N. mając na uwadze, że osoby pochodzenia afrykańskiego w Europie doświadczają dyskryminacji na rynku mieszkaniowym, a także segregacji przestrzennej polegającej na wypychaniu ich do dzielnic zamieszkałych przez osoby mało zarabiające, gdzie mieszkania są złe jakościowo i przeludnione;
- O. mając na uwadze, że na przestrzeni dziejów osoby pochodzenia afrykańskiego miały znaczny wkład w budowanie społeczeństwa europejskiego, a dziś wiele z nich spotyka się z dyskryminacją na rynku pracy;
- P. mając na uwadze nieproporcjonalnie duży odsetek osób pochodzenia afrykańskiego wśród mniej zarabiających warstw społeczeństwa europejskiego;

⁽¹⁾ Zob. drugie badanie Unii Europejskiej na temat mniejszości i dyskryminacji (EU-MIDIS II) z 2017 r. dostępne pod adresem: <http://fra.europa.eu/en/publication/2017/eumidis-ii-main-results>

⁽²⁾ Ibid.

⁽³⁾ Zob. ostatnie opublikowane sprawozdanie z 2016 r.: <http://hatecrime.osce.org/2016-data>

⁽⁴⁾ Opinia FRA nr 11.

Wtorek, 26 marca 2019 r.

- Q. mając na uwadze, że osoby pochodzenia afrykańskiego są w Unii Europejskiej zdecydowanie niedoreprezentowane w instytucjach politycznych i prawodawczych, zarówno na szczeblu europejskim i krajowym, jak i lokalnym;
- R. mając na uwadze, że politycy pochodzenia afrykańskiego wciąż spotykają się z haniebnymi atakami w sferze publicznej na szczeblu krajowym i europejskim;
- S. mając na uwadze, że rasizm i dyskryminacja, których doświadczają osoby pochodzenia afrykańskiego, mają charakter strukturalny i często przenikają się z innymi formami dyskryminacji i opresji ze względu na płeć, rasę, kolor skóry, pochodzenie etniczne lub społeczne, cechy genetyczne, język, religię lub przekonania, poglądy polityczne lub inne, przynależność do mniejszości narodowej, majątek, urodzenie, niepełnosprawność, wiek czy orientację seksualną;
- T. mając na uwadze, że bezpośrednim celem rosnącej liczby ataków wynikających z afrofobii w Europie są w ostatnim czasie obywatele państw trzecich, zwłaszcza uchodźcy i migranci;
1. apeluje do państw członkowskich i instytucji UE o przyznanie, że osoby pochodzenia afrykańskiego doświadczają w szczególności rasizmu, dyskryminacji i ksenofobii, a ogólnie nie mogą na równi z innymi osobami korzystać z praw człowieka i praw podstawowych, co oznacza rasizm strukturalny, a także o uznanie, że osoby te jako jednostki i jako grupa mają prawo do ochrony przed tą niesprawiedliwością, w tym do pozytywnych środków służących propagowaniu ich praw oraz korzystaniu z nich w pełni i na równych zasadach;
 2. uważa, że aktywny i konstruktywny udział osób pochodzenia afrykańskiego w życiu społecznym, gospodarczym, politycznym i kulturalnym ma kluczowe znaczenie w walce ze zjawiskiem afrofobii i w zapewnieniu w Europie włączenia społecznego tych osób;
 3. apeluje do Komisji o opracowanie unijnych ram, które posłużą do przygotowania krajowych strategii włączenia społecznego i integracji osób pochodzenia afrykańskiego;
 4. stanowczo potępia wszelkie fizyczne i werbalne ataki na osoby pochodzenia afrykańskiego, zarówno w sferze publicznej, jak i prywatnej;
 5. zachęca instytucje UE i państwa członkowskie, by oficjalnie uznały i uwypuklały historię osób pochodzenia afrykańskiego w Europie, w tym historię przeszłych i obecnych niesprawiedliwości i zbrodni przeciwko ludzkości, takich jak niewolnictwo i transatlantyczny handel niewolnikami, oraz niesprawiedliwości i zbrodni popełnionych przez europejski kolonializm, a jednocześnie bogate osiągnięcia i pozytywny wkład osób pochodzenia afrykańskiego, przez oficjalne ogłoszenie na szczeblu UE i na szczeblu krajowym Międzynarodowego Dnia Pamięci o Ofiarach Niewolnictwa i Transatlantycznego handlu niewolnikami, a także Miesiąca Historii Osób Czarnoskórych;
 6. zachęca państwa członkowskie i instytucje europejskie do formalnego uznania ogłoszonej przez ONZ Międzynarodowej Dekady Osób Pochodzenia Afrykańskiego oraz do podjęcia skutecznych działań służących realizacji programu tej dekady w duchu uznania, sprawiedliwości i rozwoju;
 7. przypomina, że niektóre państwa członkowskie podjęły działania zmierzające do znaczącej i rzeczywistej rekompensaty za przeszłe akty niesprawiedliwości i zbrodni przeciwko ludzkości popełnione wobec osób pochodzenia afrykańskiego, z uwzględnieniem utrzymującego się do dziś wpływu tych niesprawiedliwości;
 8. apeluje do instytucji UE i pozostałych państw członkowskich, by poszły za tym przykładem, co może obejmować pewną formę zadośćuczynienia, np. oficjalne przeprosiny i zwrot zagrabionych dóbr do państw pochodzenia;
 9. apeluje do państw członkowskich o odtajnienie ich archiwów kolonialnych;
 10. wzywa instytucje UE i jej państwa członkowskie, by dążyły do systematycznego zwalczania dyskryminacji etnicznej i przestępstw z nienawiści oraz by wraz z innymi kluczowymi zainteresowanymi stronami opracowały skuteczne metody reagowania na te zjawiska na podstawie dowodów, na drodze prawnej i politycznej; uważa, że jedynym celem gromadzenia danych na temat dyskryminacji etnicznej i przestępstw z nienawiści powinno być wskazanie ich przyczyn oraz zwalczanie ksenofobicznych i dyskryminacyjnych wypowiedzi i działań, zgodnie z przepisami krajowymi i unijnym prawodawstwem dotyczącym ochrony danych;

Wtorek, 26 marca 2019 r.

11. apeluje do państw członkowskich o opracowanie krajowych strategii antyrasistowskich w odpowiedzi na sytuację osób pochodzenia afrykańskiego w obszarach edukacji, mieszkalnictwa, opieki zdrowotnej, zatrudnienia, kontaktów z policją, usług społecznych, sądownictwa oraz udziału w życiu politycznym i reprezentacji politycznej, a także o zachęcanie do udziału osób pochodzenia afrykańskiego w mediach i programach telewizyjnych, by odpowiednio zareagować na brak reprezentacji osób pochodzenia afrykańskiego oraz brak wzorów do naśladowania dla dzieci pochodzenia afrykańskiego;
12. podkreśla ważną rolę organizacji społeczeństwa obywatelskiego w zwalczaniu rasizmu i dyskryminacji oraz apeluje o zwiększenie na szczeblu europejskim, krajowym i lokalnym wsparcia finansowego dla organizacji oddolnych;
13. wzywa Komisję, by w obecnych programach finansowania i w przyszłym okresie wieloletnim zapisała ukierunkowanie działań na osoby pochodzenia afrykańskiego;
14. apeluje do Komisji, by w odpowiednich służbach utworzyła oddzielny zespół, który zajmie się szczególnie problemem afrofobii;
15. nalega, by państwa członkowskie wdrożyły i odpowiednio egzekwowały decyzję ramową Rady w sprawie zwalczania pewnych form i przejawów rasizmu i ksenofobii za pomocą środków prawnych, a szczególnie by za okoliczności obciążające uznawały uprzedzenia jako motyw popełnienia przestępstw z pobudek rasowych, narodowych lub etnicznych, w celu zagwarantowania odnotowywania przestępstw z nienawiści wobec osób pochodzenia afrykańskiego, prowadzenia śledztw w sprawie tych przestępstw oraz ścigania i karania sprawców;
16. apeluje do państw członkowskich, by skutecznie reagowały na przestępstwa z nienawiści, w tym prowadziły śledztwa uwzględniające uprzedzenia jako motyw przestępstw z pobudek rasowych, narodowych lub etnicznych, a także by zapewniły odnotowywanie przestępstw z nienawiści wobec osób pochodzenia afrykańskiego, prowadzenie śledztw w sprawie tych przestępstw oraz ściganie i karanie sprawców;
17. apeluje do państw członkowskich o zaprzestanie profilowania rasowego czy etnicznego w każdej postaci w ramach egzekwowania prawa karnego, środków służących zwalczaniu terroryzmu i kontroli imigracji, a także o oficjalne wskazanie i zwalczanie praktyk bezprawnej dyskryminacji i przemocy przez organizowanie szkoleń dla organów władzy, mających przeciwdziałać rasizmowi i uprzedzeniom;
18. apeluje do państw członkowskich o potępienie rasistowskich i afrofobicznych tradycji oraz o zniechęcanie do nich;
19. apeluje do państw członkowskich, by monitorowały uprzedzenia rasowe w sądach karnych, systemach edukacji i usług społecznych oraz by aktywnie zapewniały równość w sądownictwie i poprawę stosunków między organami ścigania a społecznościami mniejszościowymi, równość edukacji i poprawę stosunków między władzami oświatowymi a społecznościami mniejszościowymi oraz równość w zakresie usług społecznych i poprawę stosunków między organami służb społecznych a społecznościami mniejszościowymi, zwłaszcza społecznościami osób czarnoskórych i pochodzenia afrykańskiego;
20. wzywa państwa członkowskie do zapewnienia dorosłym i dzieciom pochodzenia afrykańskiego równego dostępu do wysokiej jakości edukacji i opieki wolnej od dyskryminacji i segregacji oraz do zapewnienia w razie potrzeby odpowiedniej pomocy w nauce; zachęca państwa członkowskie, by włączyły historię osób pochodzenia afrykańskiego do programów nauczania i prezentowały całościowe spojrzenie na kolonializm i niewolnictwo, z uwzględnieniem historycznych i obecnych negatywnych konsekwencji tych zjawisk dla osób pochodzenia afrykańskiego, a także by zapewniły odpowiednie przeszkolenie nauczycieli pozwalające im podjąć to zadanie i radzić sobie z różnorodnością uczniów w klasach;
21. apeluje do instytucji UE i państw członkowskich o promowanie i wspieranie zatrudnienia, przedsiębiorczości i inicjatyw poprawiających sytuację ekonomiczną osób pochodzenia afrykańskiego, by zmierzyć się z ponadprzeciętną stopą bezrobocia wśród osób pochodzenia afrykańskiego i z ich dyskryminacją na rynku pracy;
22. wzywa państwa członkowskie, by zajęły się problemem dyskryminacji osób pochodzenia afrykańskiego na rynku mieszkaniowym oraz podjęły konkretne działania służące rozwiązaniu problemu nierówności w dostępie do mieszkań i zapewnieniu odpowiednich mieszkań;

Wtorek, 26 marca 2019 r.

23. apeluje do Komisji i państw członkowskich o zapewnienie bezpiecznych i legalnych dróg wjazdu do UE dla migrantów, uchodźców i osób ubiegających się o azyl, z uwzględnieniem istniejących przepisów i praktyk;
 24. wzywa Komisję i Europejską Służbę Działań Zewnętrznych, by skutecznie zapewniły niekierowanie żadnych unijnych funduszy, wsparcia czy współpracy do organizacji lub grup parających się zniewalaniem, przemytem lub torturowaniem czarnoskórych lub afrykańskich migrantów bądź wymuszeniami wobec nich czy też grup lub organizacji powiązanych z takimi działaniami;
 25. apeluje do instytucji europejskich o przyjęcie strategii na rzecz różnorodności wśród pracowników i ich włączenia społecznego, obejmującej strategiczny plan obecności mniejszości etnicznych i rasowych wśród ich personelu, uzupełniający dotychczasowe starania;
 26. wzywa europejskie partie i fundacje polityczne, a także parlamenty na wszystkich szczeblach w UE, by wspierały i rozwijały inicjatywy zachęcające osoby pochodzenia afrykańskiego do udziału w życiu politycznym;
 27. wzywa Komisję do ścisłej współpracy z takimi podmiotami międzynarodowymi jak OBWE, ONZ, Unia Afrykańska i Rada Europy, a także z innymi partnerami międzynarodowymi, w celu zwalczania afrofobii na szczeblu międzynarodowym;
 28. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, parlamentom i rządów państw członkowskich oraz Zgromadzeniu Parlamentarnemu Rady Europy.
-